

Роксолана БЛЯВСЬКА,
здобувач ОС «Бакалавр» спеціальності «Економіка»
Науковий керівник: **Нонна КОВАЛЬ,**
канд. екон. наук, доцент кафедри економіки,
підприємництва, торгівлі та біржової діяльності ННБіФ
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

ПРОБЛЕМИ СТРАХУВАННЯ МАЙНА ГРОМАДЯН В УКРАЇНІ

У сучасних умовах проблема захисту населення від втрат, зумовлених знищенням і пошкодженням їх особистого майна внаслідок стихійних лих, пожеж, аварій та інших небезпек є надзвичайно актуальною. Провідне місце в системі страхового захисту населення займає страхування такого майна, яке з одного боку, дає можливість відшкодувати збитки внаслідок непередбачуваних подій, а з іншого – підтримати економічну безпеку держави за рахунок резервів страхових організацій без залучення бюджетних коштів.

Усі види страхування майна громадян належать до загальних (ризикових) видів страхування. Страхування майна громадян є складним механізмом, організація та розвиток якого визначаються умовами окремих видів страхування, які різняться між собою проведенням певних організаційних та інших заходів, а також зацікавленістю потенційних страхувальників у страховому захисті, розмірах страхового забезпечення, тарифних ставок.

Серед науковців, які працювали над вивченням даного питання, є західні вчені – А. Манес, Д. Бланд, Дж. Діксон, Д. Фарни. Фундаментальним питанням теорії та практики страхування майна присвячені праці вчених: Є. Дюжикова, В. Ідельсона, Є. Коломіна, В. Коньшина, Л. Мотильова, Л. Рейтман, Т. Верькіної, В. Шахова. Питання страхування майна досліджувались у роботах вітчизняних науковців: В. Базилевича, К. Воблого, Н. Внукової, В. Грушка, О. Заруби, М. Клапківа, В. Малько, С. Осадця та ін.

Ринок страхування майна в Україні бере початок ще з середини XVIII ст. В нашій країні механізм страхування майна громадян активно діяв до ринкових

реформ, але у 90-х роках ХХ ст. в Україні починає будуватися власна модель ринкової економіки. Саме на початок 90-х років припадає створення поряд із Держстрахом перших альтернативних страхових організацій, що привело до зародження і розвитку страхового ринку України. Функціонування великої кількості страхових компаній не сприяло збільшенню рівня розвитку страхування майна громадян. Попит населення на такі послуги залишається низьким.

Для цілей страхування власність, і зокрема, майно громадян поділяють на кілька груп, а саме: нерухоме майно (будинки, квартири з обладнанням та оздобленням, споруди); транспортні засоби (автотранспортні, повітряного та водного транспорту), домашнє майно й тварини. Вітчизняне страхове законодавство [1] не передбачає поділу видів страхування майна громадян за об'єктами страхування.

Характерно, що в основі такого поділу лежать ризики, притаманні відповідним об'єктам. Так, Закон України «Про страхування» чітко визначив види страхування транспортних засобів, зокрема: страхування наземного транспорту; страхування повітряного транспорту; страхування водного транспорту. Страхування інших видів майна громадян згідно Закону України «Про страхування», не конкретизує перелік видів страхування, які може здійснювати страховик. Правила страхування за видами є єдині для всіх страхувальників як фізичних, так і юридичних осіб. Проблема конкуренції на ринку майнового страхування в Україні змушує страхові компанії знижувати ціни на страхові поліси, так тарифи на страхування майна громадян знизилися на 40 % [2]. Це пов'язано з тим, що компанії намагаються переманити страхувальників один в одного. Головним аргументом часто служить не якість страхового покриття, а вартість страхівки. Слід відмітити, що число страхових компаній буде скорочуватися, а поява нових гравців, у тому числі західних компаній, на ринку страхування малоймовірна через низьку привабливість страхової сфери для інвесторів в майбутньому [3].

Ще однією проблемою є те, що українці страхуються тільки в крайніх випадках. Наприклад, купуючи авто або квартиру в кредит. Але в цьому випадку, як правило, обирається найдешевший варіант поліса, який (як виявляється вже постфактум) не покриває більшості ризиків. В літній період громадяни України страхували квартири та будинки на час відпустки, такий договір обходився набагато дорожче, ніж річний експрес-поліс і укладався на термін від 14 днів до трьох-шести місяців і більше, застрахувавши весь традиційний набір ризиків: від пожежі і затоплення водою до стихійних лих і протиправних дій третіх осіб [4].

Зазначимо, що на сучасному етапі розвитку саме майновому страхуванню належить лідерство за темпами росту страхових платежів. Даний вид страхування є одним із найбільш перспективних. Одним з головних чинників, що заважають цьому виду страхування розвиватися повною мірою є низька платоспроможність населення [4].

Вирішенню проблем страхування майна громадян України може допомогти застосування іноземної практики, наприклад при страхуванні майна громадян за кордоном кожна з груп страхується за окремими правилами.

Встановлено, що відповідно існують самостійні види страхування, наприклад, страхування будівель, страхування домашнього майна, страхування тварин тощо. Шлях розвитку українського майнового страхування, а також ринку страхування в цілому залежить передусім від правильно розробленої правової і податкової законодавчої бази, і також наближення її до міжнародних стандартів.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про внесення змін в Закон України «Про страхування» / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.zakon.rada.gov.ua.
2. Державна служба статистики України / Сайт у мережі Інтернет [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

3. Інтернет-журнал по страхуванню «Фориншурер» [Електронний ресурс].
– Режим доступу : <http://forinsurer.com/public/11/08/08/4140>.

4. Примхи природи: хто заплатить за літню спеку, зливу і град. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
<http://news.finance.ua/ua/~2/60/all/2013/08/06/247>.

Катерина ДЗЕРЖИНСЬКА,
здобувач вищої освіти спеціальності 071 «Облік і оподаткування»,
ЗВО «Подільський державний університет»,
Наталія СЕМЕНИШЕНА,
д-р. екон. наук, доцент кафедри обліку, оподаткування
та технологій електронного бізнесу
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКОВОГО ВІДОБРАЖЕННЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Бухгалтерський термін “дебіторська заборгованість”, або як її часто називають бухгалтери “дебіторка”, походить від латинського “debet”, що значить “він винен”. Одним словом, дебіторська заборгованість – це борг, який нам мають повернути. Залишки дебіторської заборгованості у бухгалтерському балансі поділяються на дві групи – поточна і довгострокова. Різниця між ними – поріг 12 місяців [1].

В умовах військового вторгнення російських військ на територію України у функціонуванні підприємств виникла низка проблем, пов’язаних з діяльністю, розрахунками, платежами, логістикою та ін., особливо для компаній із контрагентами з Російської Федерації, оскільки створено правовий режим, який фактично унеможлиблює будь-яку законну можливість подовження ділових відносин із резидентами держави-агресора.

Розрізняють такі види дебіторської заборгованості: поточна; прострочена;